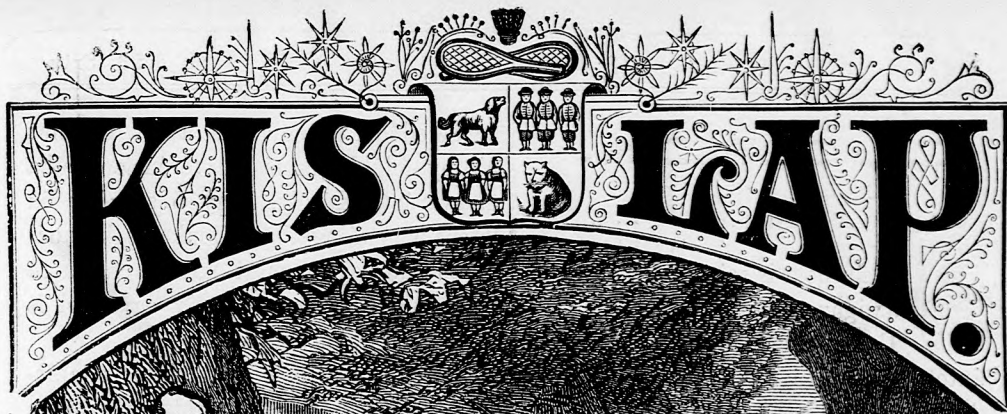

AM.

KIS LAP

ÁLKALMATLAN JÓ BARÁT. (Lásd a 366. lapon.)

I L O N K A.

— Elbeszélés. —

Folytatás.

Jó fiu nem is sejté, hogy eltalálta az igazat.

Ilonka önző szívét csakugyan az bántotta, hogy Károly talán jól fog mulatni s ő nem, ő itthon maradt!

Sirva fakadt, félig mérgében, félig mert Károly eltalálta az igazat; azt pedig Ilonka maga is belátta, mily rut hiba az, a mivel Károly vádolja. De a jó fiu nem hitte azt komolyan, sőt aztán csillapította, vigasztalta Ilonkát, vele töltötte az egész estét és elbeszélgetett arról, mit szándékozik tenni, hogy mentül előbb valami keresete legyen. Így hát szépen megbékültek s néhány napig testvéri egyetértésben éltek, Károly tanította Ilonkát rajzolni s a délelőtti órák ezzel kellemsen multak el.

De ez nem sokáig tartott. Károlyt az a kereskedő, kihez jó ismerőse ajánlotta, fölszólította, lépjen be üzletébe egyik megbetegedett segéd helyébe; nem ígérte ugyan, hogy állandóan megtartja, de hát addig is jó volt az a szerény fizetés, később talán majd jobb is akad. Károly tehát örömmel elfogadta.

— Ilonkám, most már majd csak esténként folytathatjuk a rajztanulást, mondá Károly.

De Ilonkának ez semmikép sem volt kedvére s durczásan felelé, hogy ő este nem tanul. Haragudott, hogy Károly most már kevés időt tölt vele, nem mulattatja; úgy gondolá, hogy azért a csekély fizetésért, melyet Károly kap, kár az időt ott a

kereskedőnél töltenie, azt a kis hasznot bizony feláldozhatná testvérenek. Hiába magyarázta Károly, hogy ő szegény fiu létére nem válogathat; Ilonka csak annál inkább duzzogott, mert mindig csak arra gondolt, hogy most Károly egyébbel is foglalkozik, nem csupán ő vele.

Esténként Károly eleinte el-elbeszélte, mit csinált, mitt látott egész nap, de Ilonkát az soha sem érdekelte, hogy más mit csinál, ő mindig csak magára gondolt. Unottan, kedvetlenül hallgatta bátyja beszédét, alig felelt neki s Károly végre abba hagyta, alig beszélt vele, hanem meggyújtotta gyertyáját, szobájába vonult és olvasott. Azért mégsem haragudott Ilonkára, sőt inkább sajnálta, mert jól látta, hogy a szegény leány csakugyan szomoru életet él; szeretett volna segíteni rajta, de nem tudott, még sétálni is legfeljebb vasárnap mehetett vele, mert hétköznapon rá nem ért. Az öreg néni soha sem járt ki a házból, mert köszvényes lábaival nem igen bírta soká; Ilonka tehát valóságos börtönben élt. Régi barátnői közül senki sem kereste föl s ezen Károly sokszor csodálkozott, nem tudva, hogy azért feledkezik meg mindenki Ilonkától, mert ez, mikor még módjában lett volna magát megszerettetni, e helyett mindenkit magára haragitott.

Annál inkább szerették a nyájas, jószívü Károlyt s gyakran meg is hívták mulatságokba. Ilyenkor aztán Ilonka alig tudott mit csinálni keserűségében. Egészen kétségbeeszté a gondolat, hogy míg ő otthon unatkozik, addig Károly mulat valahol. De az már végkép elviselhetetlen volt számára, mikor megtudta, hogy Ká-

roly m
bátyj
hoz. E
merte
intézet
Igy K
menni
egyikö

lához
igazán
akarto

N
szomor
hogy a
akar t
sokat
a neve
nem é
véleke
Ilonká

K
nak,
okozni
nak is
effélék
nek he
kereske
elbocsá
sett n
pénze,
aprósá
a néni
sem f d
nagyon
élet go
talása
mindke

roly megismerkedett Bélával, a Fannika bátyjával s ez többször meghívta házukhoz. Hiszen ez borzasztó! Ő régebben ismerte Fannikát, együtt voltak a nevelő intézetben, hát őt miért nem hívják meg? Így Károlynak sem volna szabad oda menni; vagy mindaketten menjenek, vagy egyikök sem.

— De, édes Ilonkám, hiszen én Bélához megyek nem Fannikához. Mi fiuk igazán nem tudhatjuk azt, hogy ti leányok akartok-e egymással találkozni vagy sem.

Nem sokára azonban Károly nagy szomorúságára úgy félig-meddig megtudta, hogy a Fannika mamája szándékosan nem akar tudni semmit Ilonkáról. Hallott róla sokat még abban az időben, mikor Ilonka a nevelő intézetben volt s amit hallott, az nem épen valami dicséretes volt; úgy vélekedett tehát, hogy leánya nem volna Ilonkával jó társaságban.

Károly ezt nem mondta meg hugának, mert nem akart neki fájdalmat okozni. De aztán nem sokára neki magának is nagyobb gondjai voltak, hogy sem effélékkel törődjék: az a fiatal ember kinek helyére lépett volt, meggyógyult és a kereskedő visszafogadta, Károlyt pedig elbocsátotta s a szegény fiu hiába keresett másfelé valami munkát. Csekély pénze, melyből eddig holmi szükséges apróságot beszerzett magának, elfogyott, a néni lakáson és eledelen kívül semmit sem tudott nekik és így Károlynak már nagyon fiatalon meg kellett ismerkedni az élet gondjaival. Testvére szeretete, vigasztalása enyhítette volna szomorúságát s mindketten legalább egymás társaságában

kellemesebben élhettek volna; de Ilonka szerencsétlen önzése mindent elrontott.

Egy reggel épen ki akart lépni a szobából, mikor beszédet hallott a folyosón. Károly volt ott és ezt mondta az öreg Jutka asszonynak:

— Jutka asszony, kérem, igazítsa kissé össze a fehérneműmet, mert lassanként mind összeszakadozik, már alig van mit fölvennem. Szinte szégyellek emberek közzé menni.

— No persze, egyéb dolgom nincs! felelt a zsémbes szakácsné. Ott van Ilonka kisasszony, elég nagy leány már, hogy efféle munkát elvégezzen; hanem persze, nem tetszik neki dolgozni, csak a kisasszonyt szeretné játszani.

Ilonka az ajtó mögött fülég elvörösödött s nagy kedve lett volna kirohanni Jutka asszony ellen; de erre nem volt szükség, mert hallotta, amint Károly nyomban igen szigorú hangon így szólt:

— Jutka asszony, ne merjen többé így beszélni hugomról, mert velem gyűl meg a baja! Ilonka azt teszi ami neki tetszik, magának semmi köze hozzá.

Ilonka majd felkiáltott örömeiben, mikor hallotta, miként védelmezi őt jó testvére; szeretett volna nyakába ugrani, hogy megcsókolja, mert igazán hálát érzett; de épen e pillanatban egy idegen cseléd lépett a tornácba: a Fannikáék inasa, ki estére meghívta Károlyt egy kis mulatságra. Károly azt felelte, hogy el fog menni.

Ez megint elfojtotta Ilonkában az egy pillanatra fölébredt jó indulatot s bosszusan gondolt arra, hogy Károly este mulatságba megy, míg ő mindig és mindig csak itthon unatkozik. Nem kevésbé cso-

dálkozott azonban, mikor este Károlyt szomoruan látta ide-oda járkálni; épen nem látszott készülni a látogatásra. Félig gunyosan kérde tőle:

— Ugy látszik, elmarad a nagy mulatság?

— Óh nem, csak én nem mehetek el. Az imént megnéztem egyetlen kabátomat, melyet még felölthettem volna, de ez is úgy össze van szakadva, hogy föl nem vehetem. Így hát szépen itthon maradok.

— Ez velem mindennap megeshik.

— Nos, ha az neked örömet okoz, meg lehetsz vigasztalva, mert most már én sem mehetek többé sehová. Teljék benne örömed.

Ezzel Károly kiment. Ilonka kissé furesán érezte magát; nem tudott örülni annak, hogy Károly elmarad a mulatságról. Azt is érezte, hogy megbántotta Károlyt s jól látta, hogy a szegény fiu mily szomorú volt. Még soha sem látta ily levertnek s épen azon gondolkozott, hogy talán valamiképp majd megvigasztalja, mikor a szomszéd szobából hangos beszédet hallott. A zsémbes Jutka asszony mondogatta Károlynak, hogy nem szabad annyi gyertyát égetni, a néni nem költhet annyi gyertyára; ha olvasni akar, vegyen magának gyertyát. Ezt Károly eddig gyakran meg is tette, csak azért, hogy ne kelljen szemrehányást hallania; de most már teljesen elfogyott minden pénze. Sápadtan, csüggedten állt ott az ablak mellett... most már nem is olvashat, nem is tanulhat! Könny rezgett szemében s a szegény fiu valóban nagyon szerencsétlen volt.

(Vége következik.)

A Z Á L O M.

— Keleti mese. —

nagy, fényes Delhi városa közelében élt hajdan egy derék, nemes szivű fiu, Narzim. Szive telve volt szeretettel édes anyja, a szegény özvegy Miszur iránt, kinek legkisebb intésére mindig készséggel engedelmeskedett; és ép oly forrón szerette Elimát, testvérhugát is, ki szende, kedves leányka volt. Gyakran, midőn együtt játszottak, Narzim így szólt Elimához:

— Tudod, Elima, anyánk mindinkább öregszik és gyöngül, de én meg annál inkább erősödöm és majd megjön az idő, hogy én fogok dolgozni, anyánkat pedig kivezetjük a pálmafák árnyékába. Te ott majd dalolsz neki, én is hallani fogom, amint kis földcséknken dolgozom s a munka annál könnyebb lesz.

Ez őszinte szeretet volt a családnak egyetlen boldogsága. Az apát több évvel ezelőtt gonosz ellenségek megölték és azóta szegény Miszur, gyöngé nő léteire egymaga mívelte azt a kis szántóföldet, mely épen csak annyit termett, hogy nagyon szükön valamiképp megélhettek. A szegény asszony nem tudott semmiképp megvigasztalódni s gyakran csüggedten sohajtá:

— Oh, csak azért teremtett hát az Isten, hogy szenvedjünk és boldogtalanok legyünk!

Aztán sirt és bántódott s Narzim és Elima vele sirtak és szintén szomorúak voltak. A kis Elima tulajdonképpen még nem is igen tudta, miért sir, de nem tudta elfojtani könnyeit, mikor sirni látta azokat,

akike
mind
fiu vo
szát s
érezte
saját
goeski

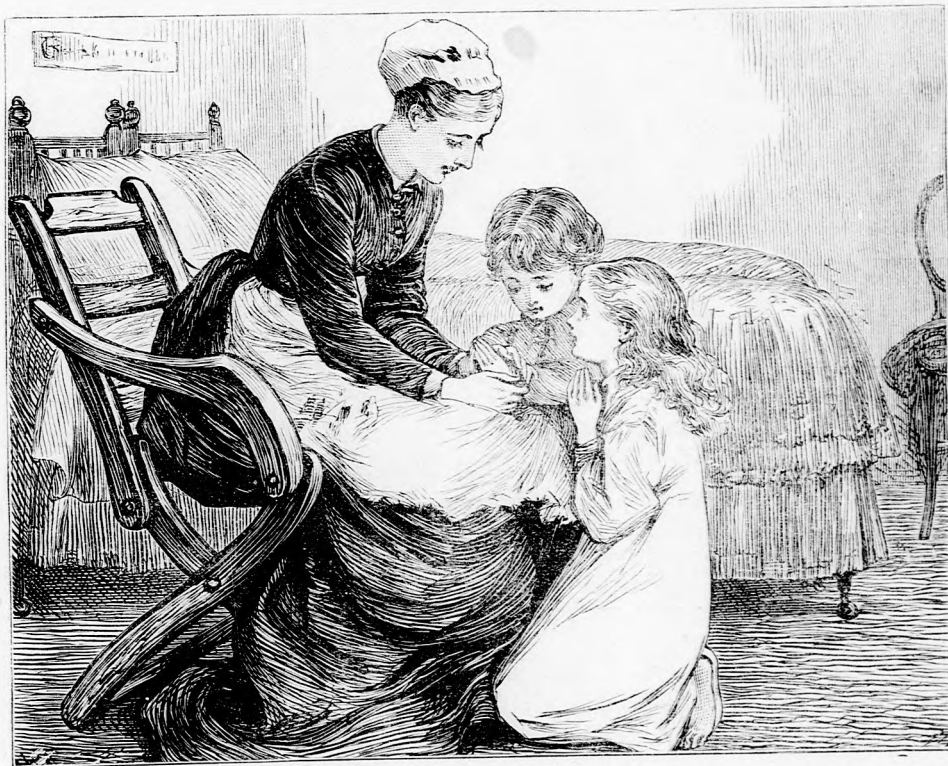
saját
moru
egy
göbe
Minc
száll

akiket szeret s ilyenkor aztán vége volt minden játéknak. Narzim, ki már nagyobb fiu volt, jobban meg is értette anyja panaszát s vele együtt nagyon boldogtalannak érezte magát, ámbár tulajdonképen nem saját maga, hanem inkább anyja és hugoskájja miatt busult. Hosszan elgondol-

kozott, de kigondolni nem tudott semmit sem és ő is sokszor fölkiáltott:

— Oh, csak azért teremtett hát az Isten, hogy szenvedjünk és boldogtalanok legyünk!

Egy este szintén ily vétkes gondolat-
tal feküdt le. Alighogy behunyta szemeit,

ESTE. (Lásd a 366. lapon.)

sajátságos kellemes érzés lepte meg; szomorúsága, izgatottsága eltűnt s hirtelen egy csodaszép arcú alakot látott a levegőben közeledni. Égi angyal volt ez, ki a Mindenható parancsának teljesítése végett szállong szerte; arca ragyogó fényt árasz-

tott, szeméből végtelen jóság tündökölt s fehér szárnyaival könnyedén lengett a légben. Leszállt Narzimhoz, homlakon érinté és így szólt hozzá szelid, édes hangon:

— Narzim, Narzim, tehát te azt

hiszed, hogy számodra semmi sem jutott egyéb e földön, csak boldogtalanság?

— Oh, hatalmas égi angyal, felelé Narzim, mióta élek, a balsors üldöz folytonosan. Jó atyámat gonosz emberek megölték s azóta nyomoruságban élünk. Anyám s Elimá szeretete vigasztalna, de e helyett csak még szomorkodnom kell, mert szenvedni látom őket, kiket szeretek.

— Nyugodjál meg, szólta ismét az angyal. A Mindenható meg akarja veled ismertetni a szerencsét és boldogságot. Mindent elérhetsz, amit a földön az emberek kívánni szoktak, hogy boldogok legyenek; kincs, dicsőség, minden kigondolható öröm a tied; de mert meg van írva, hogy a boldogságért áldozni kell valamit, neked is föl kell áldoznod valamit abból, amit most birsch.

Ezzel az angyal karjaiba fogta Narzimet és fölemelte a levegőbe; Narzim legalább úgy érezte. Magasan röpültek városok, erdők, mezők fölött; de a mint távolodtak, Narzim mindinkább nyugtalan lett s végre aggódva kiáltá:

— De hát anyám? Hát Elimá? Mi lesz velök?

— Őket nem fogod többé látni. Ez az az áldozat, melyet a Mindenható kíván cserében jövő szerencsédért.

— De én [így nem akarom! kiáltá Narzim kétségbeesetten. Mit ér nekem gazdagság s minden gyönyörűség, ha anyámmal és testvéremmel meg nem oszthatom. Így én soha sem lennék boldog.

— Ne félj, majd elfelejted őket. Csak érintenem kell haléntétkodat és többé azt sem fogod tudni, hogy anyád és testvéred léteznek.

Narzim összeborzadt. Ő ne is emlékezék többé soha azokra, a kiket annyira szeret s a kik őt szintugy szeretik! Nem, ezt szíve meg nem engedi.

— Ne érints! kiáltá az angyalnak. Én nem akarom elfelejteni anyámat és Elimát. Inkább türom tovább szomorú sorsomat, csak velök lehessenek.

E szavakra az angyal lebocsátkozott vele a földre, kiereszté karjaiból és így szólt:

— Nem akarod a szerencse, és boldogság árát megadni, tehát térj vissza kedveseidhez. De ha sorsod oly szomorú volna, hogy már el nem viselhetnéd, én segítségédre sietek.

Az angyal eltűnt.

Narzimnak aztán úgy látszott, mintha az idő csodálatos gyorsasággal mulnék: az esztendőök perczek gyanánt röppentek el s ő felnőtt férfi lett. Ott élt anyjával és Elimával a szegényes házikóban, mivelte a földet, dolgozott. Egy napon bement a városba, hogy a termés fölöslegét eladja a piacon s bevásároljon holmi szükséges portékát; de midőn hazatért, borzasztó látvány tárult eléje. Anyja vérben ázva hevert a földön s még csak annyit tudott elmondani, hogy gonosz emberek törtek rájok, őt halálosan megsebesítették, a kedves szép Elimát pedig elrabolták, elhurczolták, senki sem tudja, hová. Alig hogy ezt elmondta, meghalt.

Szegény Narzim halásápadtan, me-reven állt ott és végkép kétségbeesett.

— Oh, mily kegyetlenül üldöz a sors! sohajtá. Föláldoztam szerencsét, boldogságot, csak hogy anyámmal és Elimával együtt lehessenek, és ime, elvesztettem őket!

E pillan
az angyal s

— Ism
oh Narzim?
teni rajtad.
gazdag lesz
melyet kikö

— Oh,
felelt Narzi
halt, Elimát
találom-e va

— Épe
nod leendő
mát; már u
le róla vég
dozat?

Narzim
pillanatig.

— Ne
Elimá él s b
baditsam a
megtalálom
kem többet

— An
tehát és ke
szerencsétl
melletted l

Az an
nal fölkész
nak, Elimá
földjeit, h
elindult. N
bejárt sok
mának seh
nye mindir
dalomtól t
vánszorogn
csak jó em

E pillanatban ismét megjelent előtte az angyal s így szólt:

— Ismét panaszkodol sorsod ellen, oh Narzim? Ámde én kész vagyok segíteni rajtad. Boldoggá teszek, szerencsés, gazdag leszel, ha teljesíted a föltételt, melyet kikötök.

— Ob, mit áldozhatnék én most már? felelt Narzim csüggedten. Anyám meghalt, Elimát elrabolták s nem tudom megtalálom-e valaha.

— Épen ez az, amit föl kell áldoznod leendő szerencsédért. Ne keresd Elimát; már úgy is elvesztetted, tehát mondd le róla végképen. Ez csak nem nagy áldozat?

Narzim gondolkodott, de csak egy pillanattig.

— Nem, azt nem tehetem. Hiszen Elima él s bizonyosan várja, hogy megszábadítsam a gonosz rablók közül. És ha megtalálom, megszábadítom őt! Ez nekem többet ér minden gazdagságnál.

— Ám te lásd, mit cselekszel. Menj tehát és keresd Elimát; de ha majd még szerencsétlenebb sorsra jutsz, én ismét melletted leszek, hogy megsegítsek.

Az angyal eltűnt, Narzim pedig azonnal fölkészült, hogy neki induljon a világnak, Elima keresésére. Eladta házikóját, földjeit, hogy legyen uti költsége, aztán elindult. Napok, hetek, hónapok multak, bejárt sok országot, de mind hiába. Elimának sehol nyomára nem akadt. Reménye mindinkább tűnődzött s a sok fáradalomtól teste is kimerült. Már alig birt vánszorogni, pénze pedig rég elfogyott s csak jó emberek alamizsnájából éledgett.

Egy este végre egy nagy város közepé ért, de annyira fáradt, kimerült volt, hogy a városba már nem birt bemenni; ledőlt az ut szélén s kábultan hevert ott; azt hitte, már elérkezett halála órája. Nem is bánta, olyan boldogtalannak érezte magát.

Ekkor ismét megjelent az angyal s így szólt hozzá:

— Narzim látom, hogy most még boldogtalanabb vagy, mint valaha. De bajodon könnyű segíteni. Hallgasd meg ez embert, ő megmondja, mit kell tenned, hogy gazdag és boldog légy.

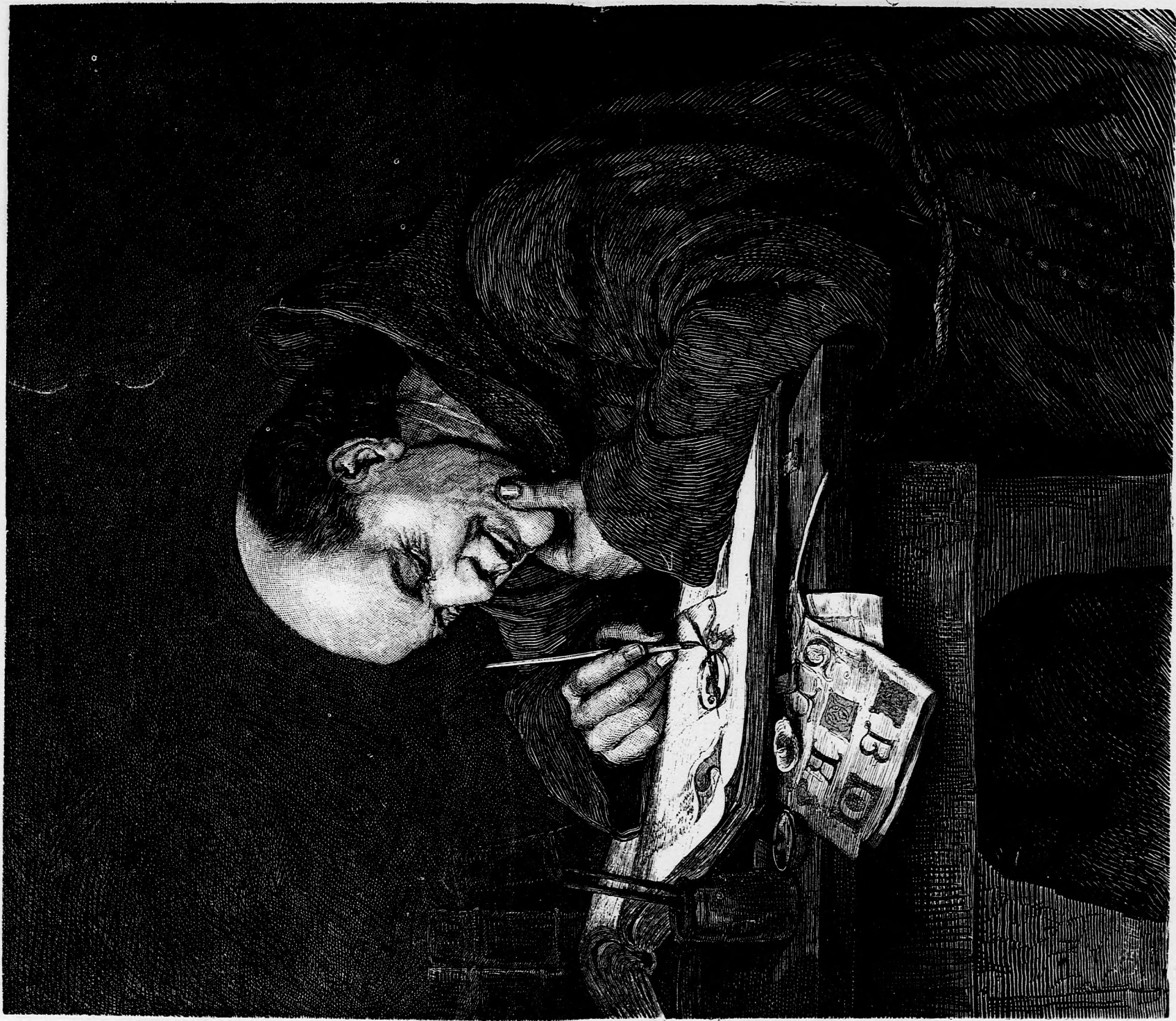
Narzim körülnézett s alig néhány lépésnyire egy férfiut pillantott meg, ki rendkívül fényesen volt öltözve; ruhája tele volt gyöngyökkel, gyémántokkal; de ez a férfi halálsápadt volt, reszketett, ijedezve nézett körül s így szólt Narzimhoz:

— Hallgass meg, fiatal ember, én gazdaggá, boldoggá teszek, ha elfogadod ajánlatomat. Én egy nagy bünt követtem el, de fölfedezték s üldöznek. Ha elfogadnak, végem van, a király csufosan kiűz az országból, nagy birtokaimat, kincseimet elveszi, mert királyunk annál szigorubbán bünteti a bűnöst, minél magasabb rangu. De te szegény koldus vagy, te nem veszíthetsz semmit. Vállald tehát magadra, hogy te vagy a bűnös. Ne félj, nem ölnek meg, téged mint afféle hitvány koldust legfeljebb megkorbácsolnak a piacon, de abba bele nem halsz. És azután én majd gazdaggá teszek.

Narzim hallgatott.

— Határozd el magadat gyorsan, sürgeté a gazdag bűnös. Mit tudsz ezen

(Folytatás a 362. lapon.)

KÖNYVÍRÁS A KÖZÉPKORBAN. (Lásd a 366. lapon.)

(Folytatás a 359. laphoz.)

annyt gondolkozni? Hiszen ilyen nyomorult koldusnak, mint te vagy, kapni kell ajánlatomon.

— Tévedsz, szólt végre Narzim. Kincseket adhatsz, az igaz, de mit ér nekem a kincs, ha az emberek aztán ujjal mutatnak reám mint gonosztevőre? Most koldus vagyok ugyan, de legalább senki sem kételkedhetik becsületes hirnevemben.

— Ugy van, szólt közbe az angyal. De épen ezt köll feláldoznod. Becsületes maradhatsz, csak jó híredről kell lemondanod.

— Nem, azt nem teszem! felelt Narzim szilárdan. Semmi kincsért sem engedem, hogy az emberek gonosztevőnek tartsanak.

Alig mondta ezt, az angyal eltűnt s Narzim sem látott, nem hallott többé semmit.

Mi történt, hol járt, mit csinált aztán? — azt nem tudta világosan, álma összezavarodott, míg végre ismét világosabban látott. Komor, földalatti börtönben volt, azzal vádolva hogy gyilkosságot követett el? Már csak néhány órája volt hátra, aztán viszik a vesztőhelyre. Most már végkép megtört minden ereje és kétségbeesetten, némán bámult maga elé, várva boldogtalan életének végét.

Amint így elmerülve ült, hirtelen nagy világosság támadt a börtönben s ujra előtte termett az angyal.

— Narzim, mondá, utóljára jöttem hozzád. Most már a halál küszöbén állsz, de még most is megmenekülhetsz, gazdag és boldog lehetsz, ha feláldozod azt, amit kívánok.

— Mit áldozhatnék én még, hogy megváltsam a szerencsét és boldogságot? felelt Narzim csüggedten. Most már igazán semmim sincs, csak az van hátra, hogy meghaljak.

— Tévedsz, szólt az angyal. Nézd, itt veled egy börtönben ül ez a gazdag nagy ur, kit igen szigoruan őriznek, mert királyát akarta megölni. Még ide is elhozta kincseit, gyémántjait, de azért ki nem szabadulhat, mert akármit ígérne őreinek, hogy engedjék megszökni, nem hallgatnak reá, tudják, hogy aki ezt tenné, azt magát is rögtön halálra ítélnék. De tégedet, szegény ismeretlen bűnöst, nem tekintenek oly nevezetes embernek; ha megvesztegeted az őröket, kimenekülhetsz, mert gazdag fogolytársad épen alszik, elveheted kincseit, kimenekülsz, elmégy idegen országba, és a kincsből élhetsz kényelmesen. Ha feláldozod becsületedet, szerencsés lehetsz.

Narzim bámulva nézett az angyalra. Hiszen ilyen tanácsot csak a gonosz szellem adhat. Nem is habozott, hanem szilárd hangon felelé:

— Nem, azt nem teszem. Szerencsétlen lehetek, de becsületes akarok maradni halálomig. Inkább végezzenek ki, de becsületemet nem adom.

Ekkor az angyal arca még ragyogóbb fényvel tündökölt; megölelte Narzimet s így szólt:

— Lásd Narzim, lásd, te hajdan panaszkodtál Isten ellen, pedig milyen kincseid voltak, melyeket nem akartál odaadni semmiért a világon. Először kívántam, hogy anyádról és Elimárról mondj le, aztán csak Elimárról, majd jó hirnevedről s végre

becsületes
mondta
földi g
birtál,
magad

É
lett s u
Mikor
látta, h
vele se
anyja
az egé

É
talpra
ugyan

—
jó ang
fogok j
boldog
akiket
hírem
de bol

M
nekik i
hogy v
siránko
sorsuk
lelkiis
fiu volt
hozzáf
is segít
masan
embere
szóltak

—
az ő ki
szere
gyémá

becsületedről. Egyikről sem akartál lemondani, becsesebbnek tartottad minden földi gazdagságnál. S mikor ily kincseket birtál, panaszkodtál sorsod ellen. Térj magadba s ne tedd többé.

Ezzel az angyal hirtelen eltűnt, sötét lett s újra kábultság lepte meg Narzimot. Mikor végre fölyhitá szemeit, meglepetve látta, hogy nincs börtönben, nem is történt vele semmi, ott fekszik a kis házikóban anyja és Elima közelében. — Álom volt az egész.

Épen hajnalodott s Narzim gyorsan talpra ugrott, hogy meggyőződjék, csakugyan álom volt-e.

— Igen, csak álom, de kétségkívül jó angyal lebegett fölöttem. Többé nem fogok panaszkodni, nem fogom magamat boldogtalannak tartani, mikor vannak, akiket szeretek s mikor van szeplőtelen hirem és becsületed. Így bár szerényen, de boldogan megélhetünk.

Mikor anyja és Elima fölébredtek, nekik is elbeszélte álmát és ők is belátták, hogy vétkeztek panaszukkal. Ezentul nem siránkoztak többé, megelégedtek szerény sorsukkal, egymás szeretetével és tiszta lelkiismeretökkel. Narzim, ki már izmos fiu volt, abbahagyta a játékot és serényen hozzáfogott a munkához, nemsokára Elima is segített, úgy hogy öreg anyjuk nyugalmasan élhetett. És ha látták a dús gazdag embereket, nem irigyelték, hanem így szóltak:

— Ki tudja, cserélnék-e velök, ér-e az ő kincsök annyit, mint a mienk: az igaz szeretet és erényes élet. Ezt legdrágább gyémántjaikon sem vásárolhatják meg.

KÁRPÁT-VIDÉK.

(Képpel a 368. lapon.)

NÉZEGETTÉTEK-E már szép magyar hazánk térképét? Ha nézitek, mindjárt szemetekbe ötlük, hogy hazánkat majdnem köröskörül magas heglánczok övezik s ezeken belül terülnek el az országnak egymástól különböző, szebbnél szebb vidékei. Az alföldön van nagy sik rónaságunk, mely szinte végtelennek látszik; itt az utas hiába néz körül, a meddig csak szeme lát, oly egyenes a föld, hogy mértföldnyire meglátszik egy-egy kis csárda vagy lombosabb fa. Itt vannak a kövér buzaföldek s még külső országokba is ez áldott termékeny vidékről viszik a kenyérnek valót.

Hajdanában, mikor még csak egyszerű szekeren lehetett utazni, napokig tartott, míg az utas keresztül jutott a nagy síkságon; most a vasuton néhány óra alatt eljutunk a végére s itt szép lombos tájakat látunk, hol már nemcsak szántóföldek vannak, hanem a hegyek oldalán szőlők is, melyek a híres magyar borokat adják. Ha még tovább utazunk észak felé, mindig nagyobb-nagyobb hegyek közé jutunk, végre pedig elérjük a gyönyörű, vadregényes Kárpátvidéket.

Itt épen az ellenkezőjét látjuk annak, amit az alföldi rónán láttunk. Több ezer lábnyi magas óriási hegyek emelkednek az ég felé, szűk völgyekben zuhogva folyanak a patakok és sok helyen még az ut számára sincs hely, a hegy oldalába kell bevágni. Pompás erdők borítják a hegyeket, de csak egy bizonyos határig; azon fölül már a fenyőfa sem terem meg, s az óriási sziklák kopáron meredeznek, legfeljebb egy kis moha fedí oldalukat. Ha még feljebb kapaszkodunk, eljutunk olyan csúcsokig, melyeken még nyár közepén is jeget és havat találunk.

A bérczes Kárpátvidék nem olyan termékeny, mint az alföldi róna; a sok sziklától helye sincs a szántóföldnek. De azért a bérceknek is van kincsök: a he-

gyek mélyében rejlik a sok hasznos és drága ásvány, az arany, ezüst, vas, réz; máshol ismét a só s az emberek, ha a föld felett nem szánhatnak s nem arathatnak, leszállnak a föld mélyébe, a bányákba s előhosszák a becses ásványokat s ezek árán

megszerzik kenyeröket. Az erdők pedig nemcsak fát adnak, hanem sok vadat is rejtenek, őzet, szarvast, zergét, és bizony rókát, hiuzt, medvét is, melyek néha kárt okoznak, de ha meglövik, pompás beléssel szolgálnak a téli bundába.

Menekülés.

-- Egér-czicza história. --

*Ez aztán a lakozás,
Jó izü falatozás!*

*Fagyu-gyertya csak a jó,
Nincs is hozzá fogható!*

Amennyi csak bele fér
 Eszik a torkos egér.
 S hogy javában falatoz ...
 Csitt, mi ez?
 Pszt, mi nesz?
 Erre körül ki motoz?
 A setét sarokból ott,
 Feléje mi csillogott?..

Villogó szem — a cicza!
 Az biz a!
 Először meghökkenés,
 Piczi szivben döbbenés,
 Aztán egy nagy szökkenés,
 S az én kicsi egerem
 A tartóról lenn terem;
 A kamrában neki vágat,

Egy szörnyű nagy csizmaszárnak.
 Utána a macska,
 De meg nem foghatja
 A piczike egeret —
 A fejével ott reked.
 A kis egér ez alatt

A csizmából kiszaladt;
 A talpában kis lik volt,
 Azon szépen kisíklott.
 Mert hát az a csöpp egér,
 Minden likba bele fér.

KONYIRÁS A KÖZÉPKORBAN.

(Képpel a 360—361. lapokon.)

RÉGBBEN egyszer már elmondtam nektek egyetmást a könyv történetéből. Mai nap már a kicsike gyermeknek is van képes könyve, az én kis olvasóimnak pedig, akik iskolába járnak, egész kis könyvtárunk van, melyből mindenféle hasznos ismereteket tanulnak. Nem is valami nagy dolog ez, mert most már jó és szép könyveket is eléggé olcsón lehet kapni, minden városban van könyvkereskedés és igen sok városban van könyvnyomda is, ahol a könyvek készülnek.

De hajdanában, néhány száz esztendővel ezelőtt, mikor a könyvnyomtatás még nem volt feltalálva, egészen másképp volt ám. Akkor gyermeknek, szegényebb embernek nem volt könyve, mert a könyv igen drága portéka volt. Akkor a könyv minden egyes példányát külön kellett írni s egy-egy vastagabb könyv megírása akár egy esztendőbe is belekerült. És ekkor még csak egy példány volt meg belőle s így képzelhetitek, milyen nagy dolog volt az, ha valamely tudósnak a munkájából csak száz példány is készült. Egész sereg íródeáknak kellett rajta dolgozni. Ép ezért tehát a könyvek igen drágák voltak.

Nem is készült akkor annyi könyv, mint most, de nem is kellett az embereknek, mert jobban szerették a vad harczokat, háborukat. A tudományokkal leginkább a kolostorokban csendesen éldegélő jámbor szerzetesek foglalkoztak s ezek aztán, ha valami jó könyv akadt a kezökbe, türelmesen lemásolták az ilyen írott könyvek, melyek abból az időből reánk maradtak, mert igen becses emlékek s nagyon érdekesek, mert tele vannak szép festményekkel is. Az volt akkor a szokás, hogy a könyv egyes fejezeteinek címét vagy kezdőbetűjét igen szépen kirajzolták, a nagyra irt betűt tarka színekre festet-

ték s mindenféle apró alakokkal díszítették, úgy hogy az ilyen kezdő betű sokszor igazi remek kis képecske. A jámbor szerzetesek nagy kedvvel és türelemmel dolgoztak napokig, talán hetekig is egy-egy ilyen képes kezdőbetűn s az ekkép díszített könyvek természetesen igen értékesek voltak. Sok ilyen könyv megmaradt s Budapesten a nemzeti muzeumban is látható.

Tudományszerető királyok számos íródeákat tartottak, kik számukra ilyen könyveket másoltak. A magyar királyok közül a dicső Mátyás király külföldre is mindenfelé küldött íródeákat s a könyveket aztán pompásan beköttette. A budai palotában volt híres könyvtára, melyet később a törökök elpusztítottak, széthurczoltak. De sikerült idővel e könyvekből sokat feltalálni és visszaszerezni és most Budapesten őrizzük mint drága ereklyéket.

Este.

(Képpel a 357. lapon.)

ESTE van már kicsinyeim, este
Az ágyatok már is meg van vetve,
Sima fehér patyolatba vonva —
Menjetez hát édes nyugalomba!

Hanem előbb — el ne feledjétek! —
Hajtsatok a jó Istennek térdet.
Mondjon neki forró imát szátok,
Hogy áldását bocsássa reátok.

ALKALMATLAN JÓ BARÁT.

(Képpel a czimlapon.)

VÁSOTT ficzkó volt a Jankó s ha valami pajkos csiny történt a faluban, fogadni lehetett rá, hogy az ő keze benne volt. Sokszor szerencsésen kimenekült a bajból, de sokszor rajta is vesztett és ilyenkor volt aztán ne mulass! Mert apja

szigoru
csiny
megkő
gyoró-
napra
megin

E
vette,
kának
az any
nem v
talra,
dolván
megta

—
csenni
Jankó

E
Peták,
mát ü
De ez
már r
menve
örvend
örült,
ritésen
igy sz
kapta
aztán

I
szagol
Mikor
Peták
akarta
gette,
ritotta
tovább
mérge
ijedtél

I
szavát
édes a
amint
találta
gette
nagyo

szigoru ember volt, ki nem türte a gonosz csinyeket és ha rajta kapta Jankót, bizony megköstoltatta vele, milyen ize van a mögyoró-vesszőnek. Ilyenkor Jankó néhány napra abbahagyta a csinyeket, de aztán megint csak újra kezdte.

Egyszer a mint a kertben járt, észre vette, hogy a szomszédkertben a kis Juliskának egy darab pompás fehér cipót ad az anyja ozsonára. Juliska azonban még nem volt éhes, letette a cipót a kerti asztalra, azután pedig bement a házba, gondolván, hogy uzsonnáját majd később is megtalálja.

— Milyen szépen el lehetne most csenni azt a jó fehér cipót, gondolá Jankó.

El ám, csakhogy ott volt a kertben Peták, is, a szomszédék kutyája, aki lármát üthet, ha Jankó átmászik a kerítésen. De ezen Jankó tudott segíteni. Ismerte már régóta Petákot, tehát a kerítéshez menve hizelgőleg szólt hozzá s a kutya örvendezve csóválta a farkát s még inkább örült, mikor Jankó átmászott hozzá a kerítésen. Folyvást simogatta a kutyát és így szerencsésen eljutott az asztalhoz, fölkapta a pompás cipót és beleharapott, aztán el akart futni zsákmányával.

Petáknak azonban jó orra volt, megszagolta a jó falatot s részt akart belőle. Mikor tehát Jankó menekülni akart, Peták elébe állt s a cipó felé ugrált, el akarta kapni Jankó kezéből. Hiába kergette, Peták nem tágitott s végre odaszorította Jankót egy fához s nem eresztette tovább. Mihelyt Jankó megmozdult, Peták mérgesen morogni kezdett, úgy hogy Jankó ijedtében végre segítségért kiáltozott.

Nem kiabált hiába, meghallották szavát, — de nem köszönte ám meg. Saját édes apja hallotta meg a szomszédban s amint a kerítésen átnézett, mindjárt ki is találta, mi történt. Odasietett és elkergette Petákot, de ekkor aztán Jankó még nagyobb bajba jutott. Töredelmesen meg

kellett vallania gonosz csinyjét, aztán apjával bemenni Juliskához és ennek anyjához és bocsánatot kérni. Szörnyen szégyelte a dolgot, mert aztán hire futott s nem sokára az egész falu tudta. Mindenki vigyázott reá, úgy hogy végre kénytelen volt lemondani a gonosz csinyekről és jó utra tért.

De ezt aztán nem bánta meg; mert mikor látták, hogy derék fiu lett belőle, megszerették s Jankó belátta, hogy ez többet ér a pajkos csinyeknél.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XIX. köt. 21-ik számában közölt képrejtvény megfejtése:

„A csillagok száma számlálhatlan.“

Helyesen fejtették meg: Balogh Kornél, Kohner Aladár és Jenő, Maklár Margit, Guttmann Ella, Szily Margit, Berthóty Károly és István, Stein Rinka, Máthé Mariska, Reiner Gyula, Szerencsi Ede, Hammersberg Miklós, Bede Kálmán, Balás József, Káplár Ida, Szentirmay Béla, Sivó Margit, Bittó Gizella és Pista, Pillich Ilonka, Szénásy Ilka, Margit és Gyuri, Szilassy Anna, Guttmann Klementina, Szász Anna, Ihász Sarolta és Irma, Faschó-Moys Margit, Szladits Károly, Kaszo Béla és Dinus, Fligl József, Palasovszky Mariska és Sándor, Beer Gyula és Lajos, Wladár Ilma, Reichenfeld Adél, Dezső és Arnold, Faragó Pista, Fleischmann Ida és Miksa, Gross Frigyes, Zákó Jolán, Frideczky Árpád, Reichárd Vilma, Strassburger Malvina és Olli, Ofner Irma, Lissauer Aladár, Mikolits Szeréna, Teleki Blanka, Rétaý Sándor, Wieser Pista, Ingor Esztike, Karpesz Minna, Auber testvérek, Pálffy Jozéfa, Landerer Olga, Dagmar és Leona, Veiss Irma (sajátkezű irást kívánok. F. b.), Eötvös Tamás, Holzwart Lajos és Károly, Beretvás Erzi és Ilona, Stockinger Mari és Ella, Pollák Rebeka, Hugo és Béla, Förstner Gyula és Lajos, Paál Andor és Géza, Fecchtig Margit, Doroghy Kornélia, Brokes Mariska és Bözsi, Drexler Nelli, Engl Irén és Arthur, Kállay Béla, Brachfeld Ilona és Arnold.

KÁRPÁT-VIDÉK. (Lásd a 363. lapon.)

Felelős szerkesztő: *Forgó bácsi*. Kiadó-hivatal: Budapest, barátok-tere 3-ik sz. Athenaeum-épület.
Budapest, 1880. Nyomtatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.

F